

בבית המשפט המחוזי

מחוז מרכז

בעניין:

ת.צ.

אייל מחל ת.ז. 025442989

מרח' ברזילאי 5 בקרית ים

ע"י ב"כ עו"ד שלומי כהן ו/או אמיר ישראל, מרחוב המגינים 60א, ת.ד. 33138 חיפה, 31331 טל: 04-8555099, פקס: 04-8555110

התובע

- נגד -

שופרסל בע"מ, ח.צ 520022732

מרחוב שמוטקין בנימין 30 ת.ד. 15103 ראשון לציון 75363

הנתבעת

כתב תביעה

התובע מתכבד בזאת, להגיש לבית המשפט הנכבד, בד בבד עם הגשת בקשה לאישור התביעה כייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") את כתב התביעה כדלקמן.

א. רקע עובדתי:

1. תביעה זו עניינה במקרה בוטה במיוחד של הטעיה צרכנית.
2. הנתבעת, הינה חברת ענק אשר בין עיסוקיה הפעלת מאות סניפי הרשת "שופרסל" הפרוסים בפריסה ארצית. כמו כן, הנתבעת הינה הבעלים של המותג הפרטי הכולל סדרה ארוכה של מוצרי צריכה המוצעים לצרכן תחת השם המסחרי "שופרסל". פעילותה של החברה, ובכלל זאת ביחס לשילוב "המותג הפרטי" בפעילותה העניפה, מתוארת באתר החברה (<http://www.megabool.co.il/brand.asp>) באופן הבא:

"השיווק השונות שבבעלות החברה מתכנסות תחת מותג אחד - שופרסל. שופרסל, מותג-על אחד ששם את הלקוח במרכז, שמקשיב ומגיב לצרכים המשתנים של לקוחות בשילוב דגש על שירות, איכות ומחירים תחרותיים. שופרסל, מותג אחד חזק עם חזון אחד, עולם ערכי אחד, מועדון לקוחות אחד ומותג פרטי אחד זהו מהלך עצום במימדיו ומאתגר הכולל שינוי מערך החנויות, בניית חנויות חדשות, שינוי בחנויות קיימות,

הטמעת תרבות שירות מתקדמת, שינוי במבנה הניהולי, שינוי בתפיסה השיווקית ובפרסום, השקת מועדון לקוחות חדש והשקת מותג פרטי חדש."

פרטי הנתבעת מאתר רשם החברות מצ"ב **כנספח "ג"** לבקשת האישור.

3. כחלק מאותו "מותג פרטי" משווקת הנתבעת סדרת "**לחם עשיר בסיבים תזונתיים**", הכוללת את המוצרים הבאים: "**לחם שיפון**", "**לחם בריאות**" ו"**לחם רוסי**", "**לחם כפרי**" ו"**לחם קמח מלא 100%**". מוצרים אלו הינם המוצרים נשוא התביעה.

- תמונות של אריזות המוצרים מצ"ב **כנספח "ד"** לבקשת האישור.

4. התובע הינו צרכן מן השורה של מוצרי הנתבעת. בכלל זאת רכש התובע וצרך את המוצר "לחם עשיר בסיבים תזונתיים - לחם שיפון" לפחות ב- 4 פעמים שונות.

5. התקן הרלוונטי החל על מוצרי לחם הינו תקן ישראלי 1241 (1996).

- תקן ישראלי 34 מצ"ב **כנספח "ה"** לבקשת האישור.

6. סעיף 107.4 לתקן קובע בצורה אשר אינה משתמעת לשתי פנים כי מותר לסמן את הלחם בתואר "עשיר בסיבים תזונתיים" רק מקום בו הסיבים התזונתיים מהווים לפחות 14% ממשקלו הכולל של הלחם:

"מותר לסמן את המוצר כ-עשיר בסיבים תזונתיים" אם התכולה הכוללת של הסיבים התזונתיים בו (Total dietary Fiber) (כפי שנקבעה בשיטה המפורטת בסעיף 29q985 ב-AOAC, מהדורה 15 משנת 1990) אינה קטנה מ-14% ממשקל הלחם (כפי שהוא)".

7. לדאבון הלב, המוצר המתקרא בידי הנתבעת "לחם עשיר בסיבים תזונתיים" כלל איננו כזה. כמויות הסיבים התזונתיים בלחמים נשוא התביעה הינן פחותות בהרבה ממה שמתיר התקן.

טבלה א' – כמות הסיבים התזונתיים בלחמים נשוא התביעה

שם המוצר	כמות סיבים ל-100 גרם	כמות נדרשת ע"פ התקן	נדרשת אחוז מהנדרש ע"פ התקן
לחם שיפון	4	14	28.5%
לחם בריאות	6.9	14	49%
לחם רוסי	6.2	14	44.2%
לחם כפרי	5.2	14	37.1%
לחם קמח מלא 100%	7	14	50%

8. נקל לראות כי הנתבעת הפרה את הוראות התקן באופן שאינו משתמע לשתי פנים. הלחמים ששיווקה הנתבעת אינם עומדים בדרישות התקן ומכילים בין 28.5% - 50% לכמות הסיבים התזונתיים הנדרשת על מנת שיוגדרו כלחם "העשיר בסיבים תזונתיים" ע"פ התקן.
9. התובע, רכש את המוצר "לחם עשיר בסיבים תזונתיים – לחם שיפון" מתוך כוונה ברורה לרכוש מוצר העשיר בסיבים תזונתיים.
10. התובע רכש את המוצר לפחות ב-4 פעמים שונות.
11. על גבי אריזת הלחם, מצויינים הרכיבים התזונתיים של 5 סוגי לחמים, והתובע לא התעמק בטבלאות במהלך הרכישות הראשונות ולא ראה סיבה לעשות כן, לאור הגדרתו של הלחם "כעשיר בסיבים תזונתיים" בריש גלי על גבי האריזה.
12. התובע הניח כי המוצר אותו הוא רכש הינו לחם העשיר בסיבים תזונתיים, התואם את כלל הוראות התקינה הרלוונטית.
13. באחד הימים, ערך התובע כבדרך מקרה השוואה בין הלחם אותו רכש ובין לחם נוסף שהיה מצוי בביתו והופתע לגלות כי כמות הסיבים התזונתיים בלחם השני, שלא הוגדר כלחם עשיר בסיבים תזונתיים, עולה בשיעור ניכר על כמות הסיבים התזונתיים בלחם השיפון, אשר הוגדר כלחם העשיר בסיבים תזונתיים.
14. דאז, פנה התובע עם אריזת הלחם לייעוץ משפטי ונאמר לו כי אכן, אין המדובר כלל בלחם העשיר בסיבים תזונתיים אלא בלחם האוחז ב-28.5% בלבד מהסיבים התזונתיים הנדרשים להיות מצויים בו, כדי שיוכרז ככזה.
15. עקב הנסיבות המתוארות, חש התובע כי הוא רומה בידי הנתבעת, וכי הוא רכש מוצר בריא פחות ממה שנתכוון לרכוש. התובע נתכוון לרכוש לחם העשיר בסיבים תזונתיים ובפועל רכש לחם המכיל כמות פחותה בהרבה של סיבים תזונתיים מלחמים מתחרים.
16. לאחר גילוי ההטעיה, חדל התובע מרכישת המוצר.

ד. הטיעון המשפטי

א. עילת הפרת חובה חקוקה

17. יסודותיה של עוולת הפרת חובה חקוקה מנויים בהוראות סעיף 63 לפקודת הנזיקין, המורה אותנו באופן הבא:

"(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר,

וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."

18. לעוולת הפרת חובה חקוקה חמישה יסודות (ראה ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לז(1) 113, בעמ' 139): (א) קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק (ב) החיקוק נועד לטובתו של הניזוק (ג) המזיק הפר את החובה המוטלת עליו, (ד) ההפרה גרמה לניזוק נזק (ה) הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזקים אליו נתכוון החיקוק.

19. לענייננו, הפרה הנתבעת את הוראות חוק התקנים התשי"ג - 1953 הקובע באופן הבא (בסעיף 9 לחוק):

9. חובת שמירה על תקן רשמי (תיקון: תשל"ט)

"(א) לא ייצר אדם מצרך, שמפרט שלו נקבע בתקן רשמי, ולא ימכרו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תהליכה נקבעו כתקן רשמי, אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי, אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי."

20. הנתבעת הפרה את הוראות תקן ישראלי 1141 "לחם" (נספח "ה" לעיל) ברגל גסה.

21. המוצר המתקרא בידי הנתבעת "לחם עשיר בסיבים תזונתיים" כלל איננו כזה. כמויות הסיבים התזונתיים בלחמים נשוא התביעה הינן פחותות בהרבה ממה שמתיר התקן.

טבלה א' – כמות הסיבים התזונתיים בלחמים נשוא התביעה

שם המוצר	כמות סיבים ל-100 גרם	כמות נדרשת ע"פ התקן	אחוז מהנדרש ע"פ התקן
לחם שיפון	4	14	28.5%
לחם בריאות	6.9	14	49%
לחם רוסי	6.2	14	44.2%
לחם כפרי	5.2	14	37.1%
לחם קמח מלא 100%	7	14	50%

22. נקל לראות כי הנתבעת הפרה את הוראות התקן באופן שאינו משתמע לשתי פנים. הלחמים ששיווקה הנתבעת אינם עומדים בדרישות התקן ומכילים בין 28.5% - 50% לכמות הסיבים התזונתיים הנדרשת על מנת שיוגדרו כלחם "העשיר בסיבים תזונתיים" ע"פ התקן.
23. התובע, רכש את המוצר "לחם עשיר בסיבים תזונתיים – לחם שיפון" מתוך כוונה ברורה לרכוש מוצר העשיר בסיבים תזונתיים.
24. התובע הניח כי המוצר אותו הוא רוכש הינו לחם העשיר בסיבים תזונתיים, התואם את כלל הוראות התקינה הרלוונטית.
25. עקב הנסיבות המתוארות, חש התובע כי הוא רומה בידי הנתבעת, וכי הוא רכש מוצר איכותי ובריא פחות ממה שנתכוון לרכוש. לו היה התובע מודע להפרת התקן בידי הנתבעת, הוא היה נמנע מרכישת המוצר או בוחר להשקיע את כספו ברכישת לחם בו תכולת הסיבים התזונתיים גדולה בהרבה ו/או תואמת את דרישות התקן.
26. התובע מעריך את הנזק הכלכלי שנגרם עקב הפרת התקן בכ-50% ממחירו של הלחם. למיטב זכרונו של התובע, הוא שילם סך של 9 ש"ח בעבור כל אריזת לחם, ובסה"כ ל-4 רכישות מדובר בסך 36 ש"ח. נזק הכלכלי של התובע עומד על כן על סך של 18 ש"ח.
27. כמו כן התובע חש כי נפגעה האוטונומיה שלו עקב רכישתו של לחם בריא פחות ממה שנתכוון לרכוש. התובע, ככל צרכני הלחם הרלוונטי, רכש את המוצר במטרה לצרוך לחם העשיר בסיבים תזונתיים, ובפועל רכש התובע לחם אשר אינו עשיר בסיבים תזונתיים כלל ועיקר.
28. בע"א 1338/97 **תנובה נ' ראבי**, פד נז(1) 672, 682, נאמרו הדברים הבאים בידי כב' השופטת נאור:

"הנזק הלא ממוני שהתובע טוען לו מאופיין בתחושת הגועל הנובעת מכך שמדובר בסיליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר-פיצוי. הטעיה בדבר תכולת החלב במקרה זה היא לכאורה בגדר פגיעה באוטונומיה של הפרט. אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך. בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן."

וכך קבעה כב' השופטת פרוקצ'יה (בפסקה 13 לפסק-דינה):

“בעניינינו מדובר בהוספת מרכיב לדבר מאכל תוך הפרת חובת התקן הרשמי בלא שהצרכן ידע את דבר קיומו של אותו מרכיב במזון שצרך ובמציאות דברים שבה אותו תוסף מזון איננו מזיק לבריאות. לשאלה באיזו מידה עוגמת נפש של צרכן במצב דברים זה היא בבחינת נזק הנובע ממהלכם הטבעי של הדברים, אין תשובה אחידה אשר קורצה מעור אחד. אכן עשויים להיות מצבים קיצוניים שבהם הטעיה לגבי מרכיבו של מוצר אכילה, גם כשאינן בהם נזק בריאותי, עשויה להיות בעלת חשיבות מיוחדת לצרכן מהיבטים שונים, למשל מבחינה ערכית, מבחינת השקפת עולמו או עקב קיומה של העדפה מוגדרת למוצר בעל מרכיבים מסוימים לצורך השגת תכלית ספציפית. כך למשל הצגת מוצר אכילה ככשר אף שאינו כשר, או הצגת מזון כמזון אורגני אף שאינו כזה, או הצגת מוצר כדל־שומן בעוד שלמעשה הוא רב־שומן – אלה עשויות במקרים מסוימים להוליד נזק לא ממוני שניתן לומר במידת ודאות כי הוא נגרם באורח טבעי ובמהלכם הרגיל של הדברים כתוצאה ישירה מעוולת הנתבע. בסוג מקרים אלה מצויה בלב הצרכן העדפה ברורה ומוגדרת למוצר בעל אפיון מסוים – בין העדפה שמקורה בערכי דת והשקפת עולם, בין העדפה הנובעת מערכי טבעונות ובין העדפה הבנויה על תכלית לשלוט בהיקף הקלוריות הנצרכות מהמזון, וכיוצא באלה עניינים. פגיעה בהקשרים אלה בזכותו של הצרכן לבחור את המוצר הראוי בעיניו היא פגיעה ממשית בתחום העדפותיו כפרט, ונזקו הכללי מפגיעה זו אינו קשה להוכחה.

קיומה של העדפה מוגדרת וברורה של הצרכן לרכוש מוצר בעל איכויות מוגדרות עשוי לתת בידו כלי לגיטימי לתבוע את נזקו מהמשווק על הפרת חובתו שלא להטעותו לגבי תכונותיו של המוצר הנרכש. עילה מסוג זה עשויה במקרים מתאימים גם להצדיק תובענה ייצוגית אשר את בני קבוצתה, השותפים לתובענה, ניתן להגדיר בלא קושי מיוחד. אולם המקרה שלפנינו הוא שונה, והתשובה לו קשה ומורכבת יותר.”

29. עקב ההטעיה, סבל התובע מפגיעה באוטונומיה ונפגמה יכולתו להכריע בדבר הרכב מזונותיו, מה לצרוך וממה להימנע. התובע רכש מוצר בריא פחות ממה שנתכוון לרכוש. התובע נתכוון לרכוש “לחם עשיר בסיבים תזונתיים” ובפועל כרכ לחם שכלל אינו עשיר בסיבים תזונתיים ואינו יכול להתקרא כזה.

30. התובע מעריך את הפגיעה באוטונומיה בסך של 25 ש”ח. נזקיו של התובע מסתכמים על-כן בסך 43 ש”ח.

ב. עילה לפי חוק הגנת הצרכן

31. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, קובע את הבאות:

”2. איסור הטעיה

(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת – העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים לעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;

(3) מועד ההספקה או מועד מתן השירות;

- (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם ;
- (5) דרכי הטיפול בנכס ;
- (6) זהות היצרן, היבואן או נותן השירות ;
- (7) השם או הכינוי המסחרי של הנכס או השירות ;
- (8) מקום הייצור של הנכס ;
- (9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו ;
- (10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות ;
- (11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם ;
- (12) קיומם של חלפים, אבזרים או חמרים המיוחדים או המתאימים לתיקון הנכס או לשימוש בו ;
32. אחריותה של הנתבעת כיצרנית ו/או משווקת ו/או מחזיקה, של המוצרים נשוא הטעיה, קבועה במפורש בסעיף 2(ב) לחוק הגנת הצרכן הקובע כי :
- ”(ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.”
33. לענייננו, הוטעה התובע לרכוש מוצרים הנחזה להיות לחם העשיר בסיבים תזונתיים, אשר בפועל כלל איננו כזה.
34. הנתבעת יצרה מצג מטעה עת כנתה את המוצרים ”לחם עשיר בסיבים תזונתיים”.
35. לולא היה המוצר מכונה ”לחם עשיר בסיבים תזונתיים” היה התובע נמנע מרכישתו.
36. התובע הסתמך על-כן על הטעיה ונגרם לו נזק. נזקיו של התובע מפורטים כדבעי בפרק שעניינו הפרת חובה חקוקה.

ג. הגדרת הקבוצה והסעדים המגיעים לכלל חברי הקבוצה

37. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר לתובע לתבוע בשמם את של חברי הקבוצה את הסעדים כמפורט להלן : פיצוי בגובה 50% ממחיר כל אריזה ואריזה של הלחם, ופיצוי בסך 25 ש”ח לכל צרכן וצרכן בגין הפגיעה באוטונומיה.

38. אין לתובע נתונים בדבר מכירתם של הלחמים. בהערכה זהירה, ובהתחשב בכך שמדובר במוצר הנמכר באחת מרשתות השיווק הגדולות, מעריך התובע כי המוצרים נרכשו בידי 100,000 צרכנים וכי במהלך השנים בהן שווקו נרכשו מהם כ-2,000,000 יחידות.

39. כן יעריך התובע כי המחיר הממוצע לאריזה הינו 9 ש"ח.

40. על כן, עומד הפיצוי לכלל חברי הקבוצה על סך 9,000,000 ש"ח (סעד ההשבה החלקית) ו-2,500,000 ש"ח (פגיעה באוטונומיה) ובסה"כ עומד הפיצוי לכלל חברי הקבוצה על סך 11,500,000 ש"ח.

41. "דרך המלך" במתן סעד במסגרת תביעה ייצוגית הינה באמצעות פסיקת פיצוי אינדוידואלי לכל חבר בקבוצת התובעים.

42. בהקשר זה, קובע סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות באופן הבא:

(א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר;

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לאוצר המדינה.

43. החוק קובע מנגנון גמיש במסגרתו יהא רשאי ביהמ"ש לקבוע כיצד ניתן יהיה להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א)(3) יתרת הכספים – אשר לא יידרשו – תועבר לאוצר המדינה.

44. לחליפין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חלק מחברי קבוצת התובעים (מה שסביר מאוד בהחשב בסכום התביעה הנמוך), ניתן יהיה ליישם את עקרונות "הפיצוי לטובת הציבור" הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק:

”מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין.”

45. פסיקת סעד לטובת הציבור הוכרה גם כסעד ראוי בפסק-דינה של כבוד השופטת נאור בענין **תנובה נ' ראבי** (בעמ' 687):

”שאלת הסעד ושאלת הגדרתה של ”הקבוצה” הן שאלות שיש ביניהן, כפי שנראה, קשר גומלין הדוק. בית המשפט עמד בצדק על כך שאין דרכם של צרכנים לשמור קבלות בגין רכישת החלב, ויהיה קושי במשפט עצמו בהבאת ראיות בידי תובעים פוטנציאליים. נראה לי שפתרון אפשרי לקושי בזהווי חברי הקבוצה שסביר שאכן יתעורר הוא שייקבע פיצוי לטובת הקבוצה או לטובת הציבור...”

לבית המשפט סמכות רחבה לקבוע את הסעד, ועמדתי היא שגם בתביעות לפי חוק הגנת הצרכן ניתן לקבוע סעד לטובת הציבור או סעד לטובת הקבוצה.”

46. את חישוב הסך הכולל של הפיצוי לחברי הקבוצה ניתן יהא לעשות באמצעות כלים סטטיסטיים או בדרך של אומדנא. כפי שנקבע למשל לאחרונה ע”י ביהמ”ש העליון בע”א 345/03 **רייכרט נ' יורשי המונח משה שמש ז”ל** (ניתן ביום 7.6.07):

”סיכומם של דברים עד כה, עקרונית ניתן לקבוע את הנזק בתובענות ייצוגיות בדרכים שונות אשר מיושמות בקשת רחבה של מצבים. מן הצד האחד עומדת, כנקודת מוצא, דרך ההוכחה הקבועה בסעיף 20(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות ובתקנות ניירות ערך, לפיה מוכח הנזק באמצעות הגשת תצהירים על-ידי כל אחד מחברי הקבוצה. דרכי הוכחה נוספות, אשר קרובות במהותן להליך האינדיבידואלי, מבוססות על קביעת נזקו של כל אחד מחברי הקבוצה אך זאת, ללא ניהול הליך מפורט של הגשת תצהירים, אלא באמצעות חישוב כללי המבוסס על נתונים עובדתיים שאינם שנויים במחלוקת או ניתנים להוכחה פשוטה. ניתן, כמובן, לשלב בין שתי הדרכים, על-ידי התוויית נוסחה כללית שתיושם, לגבי כל אחד מיחיד הקבוצה, על-פי הנתונים המיוחדים הנוגעים לו. מן העבר האחר, קיימות דרכים נוספות לקביעת הפיצוי, המבוססות על קביעת סכום הנזק הכולל שנגרם לקבוצה כולה באמצעות שיטות שונות שפורטו לעיל. לבסוף, במקרים בהם לא ניתן לחשב את הנזק (אף שאין חולק כי נגרם), קיימת אפשרות לקבוע את סכום הפיצוי גם על דרך האומדנה.”

47. מכל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד :

(א) לחייב את הנתבעת לשלם לקבוצה סך של 11,500,000 ש"ח.

(ב) להורות על פסיקת גמול מיוחד לתובע.

(ג) להורות על תשלום שכר טרחת עורך-דין לעורכי-הדין המייצגים באחוזים מתוך הקרן בהתאם לשיקול דעתו של ביהמ"ש הנכבד וכן על תשלום הוצאות משפט.

שלומי כהן, עו"ד

אמיר ישראלי, עו"ד

ב"כ התובע